

מנהיגות אותנטית כמתווכת את הקשר בין התנהגות אזרחית והתנהגות פוליטית של מנהלי בתי הספר היסודיים במערכת החינוך בישראל

ד"ר ליבי (לבנה) מלון, אוניברסיטת בר אילן, libi@milons.co.il

פרופ' אורלי שפירא-לשצ'ינסקי, אוניברסיטת בר אילן, shapiro4@biu.ac.il

מטרות: מטרת המחקר המרכזית היא בחינת הקשר בין מנהיגות אותנטית ובין התנהגויות מנוגדות; התנהגות אזרחית הנתפסת כהתנהגות נאותה והתנהגות פוליטית הנתפסת כהתנהגות לא לגיטימית, בקרב מנהלי בתי ספר במערכת החינוך הישראלית. בנוסף, המחקר בוחן האם יש קשר בין התנהגות פוליטית במקום העבודה והתנהגות אזרחית לבין עזיבת התפקיד בקרב מנהלים אלו. שאלת המחקר המרכזית היא באיזו מידה המודל האינטגרטיבי, עשוי להסביר התנהגויות מנהלים אלו בהקשר לאפקטיביות ארגונית.

שיטה: מדגם המחקר כלל 410 מנהלים של בתי ספר יסודיים ממחוזות שונים ברחבי הארץ והתבסס על דיווחים עצמאיים, שנמסרו באמצעות שאלונים. המחקר התמקד בניתוח נתיבים . Amos (SEM – Structural Equatuon Modeling) באמצעות תוכנת

ממצאים: המחקר הנוכחי מלמד, שמנהלי בית ספר הרואים עצמם מנהיגים אותנטיים, מתנהגים התנהגות אזרחית האפקטיבית לארגון והם ממעטים להשתמש בטקטיקות השפעה מתחום הפוליטיקה הארגונית. ממצא חשוב עולה ממחקר זה, כי יש רכיב נוסף להתנהגות אזרחית של מנהלים וטרם בא לידי ביטוי במחקרים על אודות התנהגות אזרחית של מנהלי בית ספר יסודי. רכיב נוסף זה נמצא בזירת ההורים והוא שופך אור על עבודתם המורכבת והרחבה של המנהלים במטרה להשיג אפקטיביות מקצועית.

תרומות ומחקרי המשך: מבחינה תיאורטית, המחקר תרם להסבר הקשרים בין התנהגויות הנתפסות מנוגדות זו לזו: מצד אחד התנהגות אזרחית ומצד שני התנהגות פוליטית. מבחינה מעשית, הממצאים מובילים למסקנה, כי על מנת להגביר את ההתנהגות האזרחית ולהפחית את התנהגות פוליטית יש לחזק את המנהיגות האותנטית בקרב מנהליהם של בתי הספר היסודיים ולפעול למען העצמתם האישית והארגונית.

חשוב לבצע מחקר המשך שיבחן היבטים ייחודיים לתמיכה בצרכיהם של המנהלים בצד חשיבה על פיתוח המנהיגות האותנטית בקרב המנהלים, משום שהתנהגות כזאת תאפשר להם להתמודד עם התנהגויות מנוגדות: התנהגות פוליטית, הגם שלעתים קרובות היא הכרחית לתפקוד יעיל בארגונים, למול התנהגות אזרחית שזוכה אמנם לשבחים, אבל לעתים קרובות יש בה מן הניצול והעבדות המודרנית.